

Búcsú a Számítógépépítőtől

Beküldte Képes Gábor - 2018.08.29. (sze.) - 08:44

Simonyi Endre

Sajnálattal értesültünk róla, hogy augusztus 27-én, élete 82. évében elhunyt **Simonyi Endre** vegyészmérnök, folyamatszabályozási szakmérnök, a magyar személyi számítógépek úttörője.

Simonyi Endre már a hetvenes években otthoni számítógépet épített, abban a korban, amikor **Steve Jobs** és **Steve Wozniak** is a garázsában bütykölte az első Apple számítógépeket. Első gépét 1975-ben kezdte el építeni (abban az évben, amikor az USA-ban az első népszerű otthoni számítógépet, az **Altairt** elkezdték forgalmazni - és abban az évben, amikor Wozniak belekezdett az **Apple 1** konstruálásába). Motorola mikroprocesszor köré épült az édesapjával, **Simonyi Mártonnal** és **Székely Lajossal** együtt épített készlet. A számítógép 4 Kilobájt RAM memóriával rendelkezett, a Simonyi Endre által fejlesztett BASIC-nyelvjárást 8 perc alatt töltötte be magnetofonkazettáról.

A Jobsékkal való párhuzam nem egészen légből kapott: ahogy a Jobs-Wozniak páros és egyébként a Microsoft-alapító **Bill Gates** is több szalon kötődött a kaliforniai **Homebrew Computer Club (HCC)** nevű számítógépépítő közösséghez, úgy a vasfüggöny mögött, a Magyar Népköztársaságban tevékenykedő Simonyi is megtalálta az utat a klubhoz. 1977-ben vette fel velük a kapcsolatot, majd 1980-ban el is jutott hozzájuk. Ettől kezdve sokszor járt az Egyesült Államokban. Az Intel vezetőjét, **Andy Grove**-ot is felkereste egyszer - aki egyébként, még **Gróf András**ként, padtársa volt az elemi iskolában.

Theodore Roszak *Az információ kultusza* című, sokat emlegetett művében ellenkultúrának nevezi az első személyi számítógépek építőit.

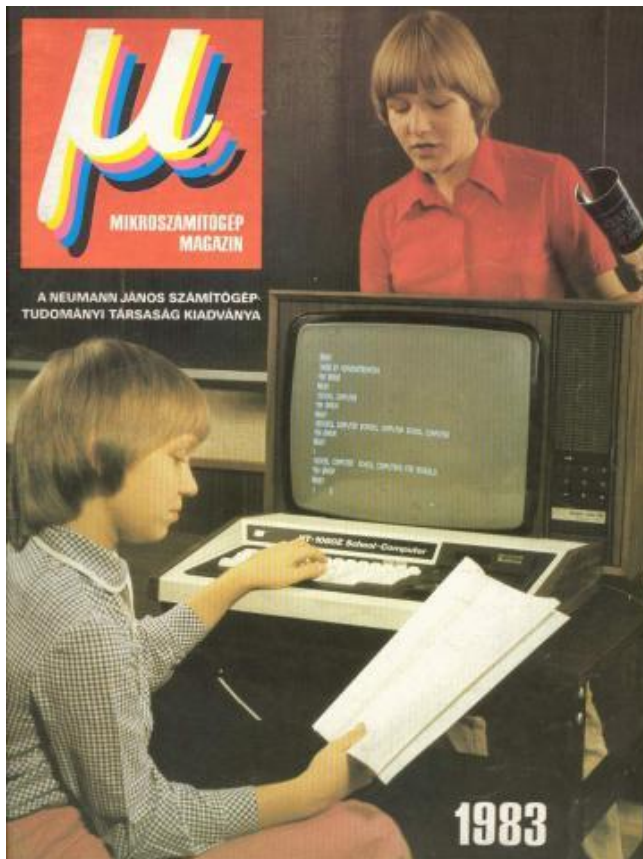
Miként a beat garázsbandái szétrobbantották a hagyományos szórakoztatóipart és tökéletesen megváltoztatták a kultúráról való elképzeléseinket, úgy a HCC is megmutatta a klasszikus számítógépiparnak, hogy *lehet másként is*. A rádióamatőrök közösségeihez is hasonló csapat megépítette azokat a gépeket, amelyek gyártására az iparág óriásai még nem álltak készen. A méregdrága mikroelektronika korában személyi számítógépeket építettek olykor egészen lehetetlen körülmények között és hihetetlen leleményességgel - *évekkel megelőzve az IBM-et* - és kitalálták, hogy *mire is lehetne használni a* mikroszámítógépeket, hiszen ez sem volt egyértelmű.

Ennek az igényteremtő, kreatív világnak *a kelet-európai abszolút élharcosa volt* Simonyi Endre, aki „*Tokió és Berlin között*” elsőként, 1980-ban hazánkban alapította meg az amerikai mintájú HCC klubot. Az ebben az időben **Kovács Győző** és **Vámos Tibor** által vezetett **Neumann János Számítógép-tudományi Társaság (NJSZT)** pedig felkarolta a rendkívül előremutató kezdeményezést - és az egyre terebélyesedő, „önjáró” HCC-t a szakmai közösségévé tette, *ezzel infrastruktúrát és hivatalos elismertséget biztosítva a mozgalomnak.*

Vámos Tibor, az NJSZT elnöke (kép bal szélén) a HCC bemutatóján. 80-as évek eleje.

Simonyi Endre egy korszak emblematikus figurája lett. Ehhez szerencse is és zsenialitás is kell: jókor volt jó helyen. Bár biztos nem mindig érezte így, de jó korban élt.

A MikroMagazin első száma

Ki tudja, talán előző életében nyomdász volt Gutenberg korában - ha pedig most lenne fiatal, nyilván robotokat építene.

A számítógép-tudomány jeleseit összefogó NJSZT a 70-es, 80-as évek fordulóján szélesre tárta kapuit a tömegek előtt - és katalizáló szerepet vállalt az otthoni- és iskolai számítógépek elterjesztésében. Ehhez nélkülözhetetlenek voltak Simonyi számítógépépítői és a különböző (pl. Apple, Sinclair) szekciókban dolgozó barátai is - nem is beszélve a Homelab/Aircomp gépeket építő Lukács testvérekről, akik szintén kapcsolódtak a HCC-hez.

*Simonyi a társadalom informatizálását célul kitűző Kovács Győző munkatársa volt az első magyar, szélesebb közönségnek szóló informatikai lapnál, az NJSZT által kiadott **Mikroszámítógép Magazin**nál is - és kiváló újságíró maradt élete hátralévő részében.*

*E mellett harcos, kritikus személyiség volt, éles, jó humorral, makacs jellemmel. Az iskolaszámítógép pályázatok idején sem rejtette véka alá különvéleményét a HT-1080Z számítógépről, ahogy saját konstrukcióját, a **SIMON68**-at is minden fórumon népszerűsítette (hiszen maga is pályázott).*

Szakújságíróként, feltalálóként, a BME és az Óbudai Egyetem oktatójaként is jellegzetes, szeretetreméltó, színes egyénisége volt a magyar informatikának. Élete utolsó hónapjaiig igazságügyi szakértői tevékenységet is folytatott.

Élete alkonyán, a kórházban is nála volt a laptop: amíg csak ereje engedte, dolgozott. Az NJSZT szeretné, ha minél többen megismernék a pályáját. A Társaság képviseletében **Képes Gábor** júniusban kereste fel a kórházban; a parkban felvett beszélgetésük itt meghallgatható:

Simonyi Endrét a család közlése szerint szeptember 24-én 13 óra 45 perckor a Farkasréti Temető ravatalozójából helyeztetik örök nyugalomra.

Nyugodjon békében!

KG

Simonyi Endre részletes életrajza: <http://itf2.njszt.hu/szemely/simonyi-endre>